

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITJA

Leto XIII.

Litija, avgust 1972

Številka 8

Zastavljene naloge uspešno uresničujemo

Poslovno leto 1972 je za naše podjetje pomemben mejnik, ker smo računali, da bo modernizacija in razširitev podjetja prišla do polnega izraza.

Poleg tega smo tudi predvidevali, da bodo večji proizvodni učinki omogočili, da bo kolektiv lažje prebrodil težave, ki jih je povzročila devalvacija dinarja in sprejeti ukrepi za stabilizacijo jugoslovanskega gospodarstva.

Podatki, ki kažejo poslovanje za prvo polletje izkazujejo znatni napredek v odnosu na preteklo leto, obenem pa napovedujejo, da bodo proizvodni učinki, predvideni v našem investicijskem programu, doseženi.

Delovna skupnost predilnice je dosegla v prvi polovici leta naslednjo proizvodnjo:

Predilnica	VI/71	v tonah plan 72/VI	VI/72
Proizvodnja enojne preje	2.456	2.961	3.023
Od tega: bombaž. kard.	1.397	1.611	1.791
bombažna česana	171	200	127
stanična	154	150	166
stetična	734	1.000	939
Ø Nm	32,7	34,5	32,4
proizvodnja enojne preje v bazi	2.534	3.208	3.042

Proizvodnja enojne preje se je v odnosu na lansko obdobje povečala za 567 ton ali za 23 %. Medtem ko je plan v efektivni realiziran 102 %. Struktura proizvodnje pokaže, da se je povečala proizvodnja bombažne kardirane preje in stetične preje, proizvodnja česane preje pa se je celo znižala. Proizvodnja česane preje je manjša zaradi prestavljanja česalnih strojev na novo mesto. Zato računamo, da bo v drugi polovici leta ob normalnih pogojih tudi ta proizvodnja višja. Za podjetje je izrednega pomena povečana proizvodnja stetične preje, ki je sicer nekoliko pod planom, vendar še vedno za 205 ton višja kot v letu 1971.

Proizvodnja ob normalnih pogojih bi bila celo nekoliko višja kot smo jo dosegli, če bi delali z istim tempom kot smo začeli v začetku leta. To nazorno kažejo tudi podatki mesečne proizvodnje, ki so naslednji:

	VI/71	v tonah VI/72	odstop.
Januar	358	475	+ 117
Februar	360	540	+ 180
Marec	458	544	+ 86
April	456	501	+ 45
Maj	400	491	+ 91
Junij	423	473	+ 50

Delovna skupnost sukalnice in previjalnice je dosegla naslednje proizvodne učinke:

	VI/71	v tonah Plan	VI/72
Sukana preja	1087	1150	1134
Poprečna številka	33,5	34,5	32,5
Previta preja	903	1200	1032
Poprečna številka	36,6	34,5	38,2

Sukalnica je povečala proizvodnjo sukanne preje za 4,3 %, previjalnica pa za 14,2 %. Tuda ta delovna skupnost lahko doseže večjo proizvodnjo glede na vgrajene kapacitete.

Razširitev tovarne je vplivala na odpiranje novih delovnih mest. V programu za leto 1972 je bilo predvideno, da se poveča delovna sila od 975 na 1004 delavce. Dejansko pa se je zaposlilo več delavcev, tako, da znaša poprečno število zaposle-

nih na koncu polletja 1029 delavcev. Na prekoračitev plana delovne sile so vplivali povečani bolniški izostanki, ter vedno več zahtev za premestitev na lažje delovno mesto zaradi zmanjšanja delovnih sposobnosti. Delavcev po številu je dovolj, vendar za normalno delo sposobnih premalo, zato še vedno iščemo novo delovno silo. Poprečno dnevno je odsotnih z dela 159 delavcev, od tega števila odpade na bolniško in porodnice 103 delavci. Največ nove delovne sile se je zaposlilo v oddelku predilnice (42 delavk) in v pomožni dejavnosti 16 delavcev.

Koriščenje delovnega časa je bilo tudi v letošnjem polletju zelo intenzivno, čeprav nekoliko manj kot v istem obdobju lanskega leta. Poleg tega, da delamo v treh, v pripravi pa celo v štirih izmenah, smo opravili še 53.195 ur v podaljšanem delovnem času.

Ze v programu za leto 1972 smo predvideli precejšen porast produktivnosti v proizvodnih oddelkih. Za oddelke predilnice je bilo predvideno da se bo produktivnost povečala za 15 %, dejansko pa se je povečala za 16 %. V sukalnici je bilo predvideno povečanje produktivnosti za 18 %, dejansko pa se je povečala za 10 %. v previjalnici pa je ostala na lanskeoletnem nivoju. Porast produktivnosti je bil v prvih 3 mesecih celo višji, vendar smo v kasnejših mesecih nazadovali zaradi proizvodnih težav, ter dodatne delovne sile zaradi prej omenjenih vzrokov.

Naše zaloge preje se gibljejo okrog sto ton — to je 4 do 5-dnevna proizvodnja, kar prav gotovo ni veliko

Skladno s produktivnostjo so naraščali tudi osebni dohodki. Za osebne dohodke smo porabili v prvi polovici leta 14.782.000 din, v letnem programu pa je bilo predvideno 13.865.000 din. Tudi tu se je odrazila večja poraba sredstev zaradi nove delovne sile, saj je ta višja od planirane za 25 delavcev.

Poprečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal 1.685,32 din, v istem obdobju lani pa je znašal 1.259,44 din. Ta primerjava pa ni realna, ker so se osebni dohodki zelo povečali v drugi polovici lanskega leta, ko smo podpisali samoupravni sporazum. Pravilna je primerjava z lanskim letnim poprečjem, ki je znašalo 1.397,76 din, kar predstavlja povečanje za 20 %. Tudi najvišji osebni dohodek se je povečal na 5.965,09 din, najnižji pa se je povečal na 1.185,50 din.

Večja proizvodnja se je odrazila tudi na vrednostnih učinkih. V prvem polletju smo iztržili za prodane izdelke in ostalo že 87.914.000 din, kar je za 25 milij. več kot v prvi polovici leta

(Nadaljevanje na 2. strani)

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Albin Ankon, Martina Kralj, Gusti Cvetežar, Vinko Keržan, Milan Majcen in Branko Bizjak (odgovorni urednik). List dobijo člani kolektiva in upokojeanci brezplačno. Tisk in klišaji: Gorenjski tisk, Kranj

Polletni uspehi- vzpodbuda za nadaljnje delo

Šest mesecev dela, naporov in velikih prizadevanj za doseg kar največjih poslovnih dosežkov, je za nami. Pričakovali smo, da bodo nekatere zaostrena merila gospodarjenja in stabilizacijski ukrepi, ki jih je Zvezni izvršni svet sprejel (devalvacija dinarja, zamrznevanje cen, zmanjšanje devizne kvote, prepoved uvoza nekaterih tekstilnih surovin, zaostritev pri kreditiranju obratnih sredstev itd.), negativno vplivali na naše poslovanje in da bodo ti ukrepi imeli za posledico zmanjšanje dohodka kolektiva.

Vendar se je zgodilo drugače. Nalog, ki so bile pred nami smo se vsi dobro zavedali in delali več, bolj preudarno. Vključevali smo se v prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva s prepričanjem, da nas lahko samo visoko produktivno in kvalitetno delo reši krize, v kateri je bila celotna tekstilna industrija. Sadovi takšnega dela so se že v prvem polletju tudi pokazali. Proizvodni dosežki so v vseh oddelkih znatno večji kot so bili v preteklem letu. V enojni preji je bilo doseženo 23 % več kot leto poprej, sintetiko smo povečali za 28 %, sukano za 3 % in previto prejo za 15 %. Lahko pa bi dosegli še boljše proizvodne dosežke, če bi imeli dovolj delovne sile.

Takšni proizvodni učinku so vplivali tudi na znaten porast v celotnem dohodku in realizaciji proiz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Civilna zaštita v predilnici Litija

Zakon o narodni obrambi, ki je bil sprejet 11. februarja 1969 podrobneje določa dolžnosti delovnih organizacij glede proizvodnje in opravljanja storitev, ki imajo poseben pomen za narodno obrambo. Po zakonu so podjetja dolžna organizirati enote civilne zaštite, ki so vključene v splošne obrambne priprave podjetja in širše skupnosti.

Obveznosti služiti v civilni zaščiti

Služiti v civilni zaščiti morajo vsi jugoslovanski državljani od dopolnjenega 16. leta do dopolnjenega 65. leta starosti.

Obveznost služiti v civilni zaščiti obsega dolžnost slu-

žitij v enotah civilne zaštite in sodelovanja pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin, ki so v nevarnosti zaradi vojnih akcij.

Obveznosti služiti v civilni zaščiti niso zavezani:

1. osebe, ki službujejo v stalnem sestavu jugoslovanske ljudske armade;
2. vojaški obvezniki, ki imajo vojni raspored;
3. pripadniki milice;
4. nosečnice in ženske z otroki, mlajšimi kot sedem let;
5. osebe, ki niso sposobne služiti v civilni zaščiti.

Ne glede na 4. točko, so lahko v vojni razporejene v civilno zaščito: zdravnice, inženirke, tehnice in druge neogibne strokovnjakinje, ki imajo oroke stare manj kot sedem let, če sta med opravljanjem dolžnosti v civilni zaščiti zagotovljena nega in varstvo otrok.

Pogoste elementarne in druge nesreče govorijo o tem, da sodobni družbi ne grozi samo velika vojna nevarnost. Vemo, da so nevar-

podjetja. Pomembne za podjetje so naslednje enote:

1. tehnična reševalna enota
2. enota požarne varnosti
3. enota za obveščanje, alarmiranje in zveze
4. kemična enota
5. sanitetna enota.

Sporazumno s podjetji je na območju naše občine organiziral strokovne tečaje za posamezne enote CZ Občinski štab Civilne zaštite. Člani enot CZ so te tečaje uspešno zaključili.

Pri večjih elementarnih nesrečah ob potresih v Banja-Luki, Skopju, so enote CZ uspešno in požrtvovalno sodelovale pri reševalnih akcijah.

Vendar so bile ugotovljene pri delu enot civilne zaštite tudi pomanjkljivosti in slab-

Vse enote civilne zaštite niso bile kos vsem nalogam zaradi nezadostne strokovne opreme.

Posamezne enote CZ niso bile zadostno usposobljene in je bilo zato več poškodb članov enot zaradi neupoštevanja predpisov iz varstva pri delu.

Te pomanjkljivosti smo dolžni tudi odpraviti.

Podjetje postopoma nabavlja opremo za posamezne enote.

Člani enot CZ se praktično usposabljaajo za delo na gasilskih vajah, kjer uporab-

Polletni uspehi...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vodnje v prodaji. Celotni dohodek se je povečal za 41 %, dohodek pa celo za 44 % in sredstva za sklade tudi za 41 %. Takšni trendi povečanja finančnega rezultata so zelo vzpodbudni in pomenijo, da kolektiv stoji stabilno in čvrsto. Zato smo lahko vsi in vsak posameznik ponosni, da smo dosegli to, kar danes imamo. Vendar se človek nikoli ne sme zadovoljiti s tem, kar danes ima, kar je dosegel, marveč mora stremeti, da doseže še več jutri, saj večji dosežki človeka materialno bogatijo.

Prepričan sem, da v drugem polletju lahko dosežemo še več. Morda ni pretirana želja, da bi do konca leta dosegli celotni dohodek 20 milijard s. din. S tako visoko realizacijo bi se povzpeli v sam vrh tekstilne industrije v Jugoslaviji. Tudi osebni dohodki naj bi se dvigovali vzporedno z ustvarjenim delom in dodatkom in prepričan sem, da bomo do konca leta imeli poprečje osebnih dohodkov že 1800 din, kar je za 22 % več kot preteklo leto.

Za večji poslovni uspeh v drugem polletju imamo vse pogoje. Odvisno je od nas samih, od naše pridnosti in zannja. Želim, da bi se naše želje in cilji resnično uresničili.

Jože Mirtič

Enota požarne varnosti med akcijo. Kolikšnega pomena so dobro organizirane in izkušene enote civilne zaštite se danes niti ne zavedamo

nosti v miru številne in različne. Poleg potresov, poplav in požarov so še druge nevarnosti. Na našem območju je veliko nesreč v cestnem in železniškem prometu.

Organizacija enot civilne zaštite ni posebnost pri nas. Dobro organizirane, opremljene enote civilne zaštite imajo vse naprede države.

V podjetju smo organizacijo civilne zaštite prilagodili novim predpisom. Enote Civilne zaštite so podrejene Štabu za narodno obrambo

ljajo reševalne naprave, dihalne aparate, prevozne gasilne aparate na prah in ogljikov dioksid.

Enota prve pomoči je sodelovala na občinskem tekmovanju in dosegla prav dober uspeh.

S praktičnim usposabljanjem bomo nadaljevali v jesenskem obdobju. Za mlajše člane, ki še niso obiskovali osnovnih tečajev CZ bodo v občinskem merilu organizirani strokovni tečaji.

F. Lesjak

Najvažnejši je človek. V vaji ali pa ob različnih elementarnih nesrečah je treba najprej poskrbeti za ljudi. Na sliki so pripadniki civilne zaštite med akcijo

Zastavljene naloge...

(Nadaljevanje s 1. strani)

1971. S tem je letni plan realiziran že 53 %. Pomembno za podjetje je tudi dejstvo, da je dotok plačil za prodano blago celo večji od izdanih faktur in znaša 89.576.000 din. Na to stanje je v veliki meri vplivalo medsebojno pobotanje terjatev z multilateralno kompenzacijo. Finančno pa beležimo naslednji uspeh:

	VI/71	Plan	1972
Celotni dohodek	63.336.000	84.304.000	89.230.000
Dohodek	15.774.000	19.967.000	22.716.000
Sredstva za sklade	3.818.000	3.455.000	5.421.000

Celotni dohodek se je povečal za 41 %, pa tudi plan je prekoračen za 6 %. Dohodek podjetja je večji za 44 %, sredstva za sklade pa so večja za 1.603.000 din ali 42 %.

Gornji podatki kažejo, da je celotni dohodek hitreje naraščal kot količinski obseg proizvodnje. Glavni razlog za to je v večji proizvodnji sintetične preje ter višjih prodajnih cenah za prejo. Sredstva za sklade so večja od lanskega leta in planiranih, čeprav smo računali, da bo rezultat zaradi podražitve surovin slabši. Na polletni finančni rezultat je vsekakor vplivala založenost podjetja s surovinami v začetku leta še po starih cenah, ki so bile nižje od cen surovine, ki je bila kasneje nabavljena.

Tudi izvoz je bil v letošnjem letu zelo intenziven, saj smo izvozili v prvi polovici leta že za 10.104.000 din izdelkov. V istem razdobju lanskega leta smo izvozili le za 3.675.000 din. Povečanje je veliko v odnosu na lansko leto in to predvsem zaradi ugodnejših prodajnih cen na zunanjem tržišču.

Kar se tiče prodaje lahko ugotovimo, da tu ni bilo kakih večjih težav, saj smo skoraj celotno proizvodnjo tekoče prodali. Lansko leto smo v prvi polovici leta prodali 2.450 ton preje, letos pa 2.980 ton, torej za 22 % več. Tudi iztržek za kg je bil letos za 16,7 % višji. Zaradi ugodne prodaje so tudi zaloge preje majhne in nižje od lanskega leta. V prvi polovici lanskega leta smo imeli na zalogi 177 ton preje, letos pa le 123 ton, kar predstavlja komaj 6-dnevno proizvodnjo.

Z multilateralno kompenzacijo smo pričakovali, da se bodo obveznosti naših dolžnikov občutno znižale. Podatki pa ne kažejo bistvenega napredka v odnosu na isto razdobje lanskega leta. Kupci so dolgovali na koncu polletja 26.960.000 din, torej toliko kot v lanskem letu (26.884.000 din). Poprečno mesečno dolgovanje kupcev pa znaša 31.317.000 din, iz česar vidimo, da je bilo dolgovanje kupcev še slabše kot ob koncu polletja. Glede na povečano prodajo je trenutno stanje še kar zadovoljivo.

Naše obveznosti do dobaviteljev pa smo zmanjšali, kar so omogočila povečana lastna obratna sredstva. Na koncu polletja smo dolgovali

li dobaviteljem za osnovna sredstva le 25.000 din, za dobavljeno surovino in material pa 4.208.000 din. V istem razdobju lanskega leta je znašala terjatev naših dobaviteljev 10.765.000 din. Iz tega se vidi, da so se znižale naše obveznosti na normalni nivo. Ker smo račune sproti plačevali, smo plačali le 81.000 din zamudnih obresti. V istem razdobju lani smo plačali v ta namen 298.000 din zamudnih obresti. Obratno pa beležimo pri kupcih povečanje zamudnih obresti, saj bilančni podatki kažejo, da smo v prvi polovici letošnjega leta zaradi neradnega plačevanja dolžnikov zaračunali 816.000 din zamudnih obresti.

A. Kralj

Obratne poškodbe na prstančnih strojih

V Predilnici Litija je bilo v mesecu juniju 7 obratnih poškodb, od tega kar 6 na prstančnih strojih.

Večje število poškodb v mesecu juliju na prstančnih strojih je presenetljivo, saj je bilo do 5. 8. 1972 v predilnicah skupno le 8 obratnih poškodb.

Zakaj v mesecu juniju tak porast? V tem mesecu je bila v predilnicah nenavadno visoka odsotnost zaradi bolezni (do 20 %), rednih dopustov, premestitev ob nosečnosti in zaradi zmanjšane delovne sposobnosti zaradi kroničnih obolenj. Zaradi teh odsotnosti so zaposleni bolj obremenjeni, zlasti še, če predejo nižje številke.

Analiza obratnih poškodb na prstančnih strojih je pokazala, da moramo iskati vzroke za povečanje števila poškodb tudi drugje.

Prepričan sem, da bo za zaposlene zlasti v predilnicah opis teh obratnih poškodb zanimiv.

Poškodbe z medeninasto kljukico

Na srednji rebrasti valjček prstančnega stroja se ob pretргу navilo bombažno vlakno. Brigadirka K. H. je z medeninasto kljukico skušala vlakno odstraniti z valjčka. Nenadoma je kljukico zagrabil rebrasti valj in jo pričel ovijati okoli osi. Poškodovanka je kljukico spustila, vendar jo je kljukica pritisnila ob rebrasti valjček in ji ranila kazalec leve roke. Poškodovanka dela na prstančnih strojih kot predica in brigadirka že 17. leto.

Predici I. J. je pri odstranjevanju staničnega vlakna nenadoma kljukico zagrabil rebrasti valjček in jo pričel ovijati okoli osi. Poškodovanka je kljukico spustila, vendar jo je kljukica pritisnila ob rebrasti valjček in ji ra-

nila kazalec leve roke. Predica dela na prstančnih strojih 16. leto.

Predica K. M. je navito sintetično vlakno odstranjevala z medeninasto kljukico, ki jo je imela pritrjeno z vrvico okoli pasu. Ko je kljukico zapela pod vlakno, je vrteči valj zagrabil kljukico in jo pričel ovijati. Poškodovanka je z leve roke potegnila kljukico k sebi, pri tem jo je vrteči konec kljukice ranil v nart leve roke med palcem in kazalcem. Ob pretргу vrvice je poškodovanka vsčipnilo v križu. Predica je zaposlena na prstančnih strojih 21. leto.

Nezgod z medeninasto kljukico je bilo še več, k sreči brez hujših posledic. Tako je predici S. M. potegnil rebrasti valjček v stroj kljukico in vrvico skupno s torbico.

Čiščenje in odstranjevanje vlakna opravljajo predice med obratovanjem prstančnih strojev, ker delovni proces ne dopušča, da bi predice odstranjevale navito vlakno v času, ko stroji mirujejo.

Zato so pri odstranjevanju vlakna potrebni izredni varnostni ukrepi:

1. Medeninaste kljukice smejo imeti predice pritrjene z vrvico take trdnosti, ki se ob najmanjši obremenitvi takoj strga. Uporaba vrvic močnejše kakovosti ali celo nylon trakov ni dovoljena.

2. Medenina za kljukice mora biti ustrezne trdote, ker se kljukica iz premehke medenine prehitro upogne in prične navijati okoli rebrastega valja.

3. Predica ne sme imeti prstov desne roke v oprijemališču kljukice, da lahko kljukico takoj izpusti.

Za nabavo ustrezne medenine, vrvic primerne trdnosti in za izvajanje varnostnih ukrepov so odgovorne strokovne osebe. Mojstri pa so dolžni odkloniti uporabo neprimerne orodja in materiala. To pravico imajo tudi predice, ki so neposredno izpostavljene poškodbam.

Poškodbe predic ob pripravi prstančnega stroja za snemanje kops

Na prstančnih strojih — Krušik v predilnici sintetike je bilo več poškodb pri pripravi stroja za snemanje.

Pri obhodu prstančnega stroja se je nenadoma zavrtela kljuka za premik separatorjev (ločilcev niti) in udarila predico K. O. po zapestju desne roke (zlom v členku roke). Predica dela na prstančnih strojih 20 let.

Pred snemanjem kops je predica C. M. s pomočjo kljuke spustila vretenški voz v spodnjo lego. Ko je s kljukico premaknila ločilec niti nazaj, je varovalka zdrsnila iz nastavka. Kljuka se je zavrtela in udarila poškodovanko po zapestju leve roke. Služba varstva pri delu je zabeležila že 9 poškodb predic s kljukico, ki niso imele hujših posledic. Predice so v posameznih primerih koristile dopust namesto bolniškega staleža.

Pri analizi poškodb s kljukico na prstančnih strojih v predilnicah sintetike je bilo ugotovljeno, da konstrukcija mehanizma za premik ločilcev niti ni funkcionalna in ustrezna. Predice ne morejo videti kdaj je varovalka pravilno zapeta ob nastavek in to delajo po občutku. Kadar so v dvomu, če je varovalka zapeta ob nastavek, podložijo kljukico s cevko in se tako zavarujejo, da se kljuka nenadoma ne zavrti. Tak način varovanja ni primeren.

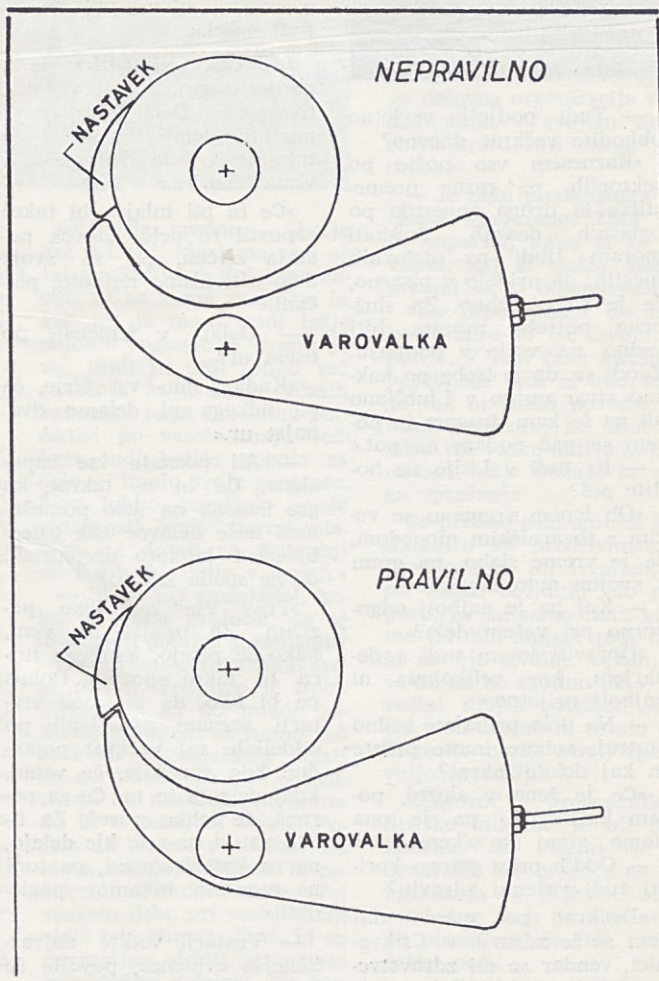

Predica pripravlja krušikov prstančni stroj za snem. Kljuka ni bila dobro zapeta in je že večkrat udarila predico. Na sliki je predica prikazala, kako deluje varovalka, ki se je pri nekaterih strojih izrabila

Podjetje Krušik iz Valjeva, ki je izdelalo prstančne stroje, ima za stroje atest od pooblaščenega zavoda za varstvo pri delu.

Po izjavi vodje remonta predilnice, bo podjetje Krušik izdelalo primernejše nastavke pri mehanizmu za premik ločilcev niti.

F. Lesjak

Odstranjevanje navite preje z medeninasto kljukico — več predic, ki že leta delajo na prstančnih strojih se je zadnje čase poškodovale

RAZGOVOR Z DELAVCI

Vsako delo je častno

Precej delavcev, ki delajo na različnih delovnih mestih, je že spregovorilo na tej strani. Uredniški odbor se trudi, da bi bila stran zanimiva, da bi vsakokrat obravnavali različne in zanimive probleme. Tokrat smo za naš pogovor izbrali štiri zaposlene pri pomožnem osebju.

MARJAN ČEŠEK je kurir dve leti. Prej je bil transportni delavec v vlagalnici, a je moral zaradi boleznj na lažje delo v zabojarjo. Pred dvema letoma je bil tedanji kurir invalidsko upokojen in je on potem prišel na njegovo mesto.

»Ker sem kronični bolnik, v prahu sploh ne smem delati, delovno mesto mi ustreza, sem dovolj na zraku.«

— Kolikokrat na dan pa greste v Litijo?

»Najmanj štirikrat. Zjutraj grem najprej na pošto in banko, potem grem navadno še enkrat na banko, tretjič nabavljam različne obrazce, grem na Zavod za socialno zavarovanje, pa na občino in tudi še kam drugam. Malo pred drugo pa odnesem še pošto iz podjetja.«

— Tudi podjetje verjetno obhodite večkrat dnevno?

»Raznesem vso pošto po sektorjih, pa razne premitve in druga obvestila po oglasnih deskah. Poiškati moram ljudi na delovnih mestih, da pridejo v pisarno, če je to potrebno. Za službene potrebe moram biti vedno na voljo v podjetju. Zgodí se, da je treba po kakšno stvar nujno v Ljubljano ali pa še kam drugam in potem se pač podam na pot.«

— Pa tudi v Litijo ne hodi te peš?

»Ob lepem vremenu se vozim s tovarniškim mopedom, če je vreme slabo, pa grem s svojim avtomobilom.«

— Kaj pa je najbolj odgovorno pri vašem delu?

»Opraviť imam tudi z denarjem, kar velikokrat ni najbolj prijetno.«

— Na delo prihajate vedno zjutraj, sobote imate proste in kaj delate takrat?

»Če je žena v službi, potem kuham, če pa je ona doma, grem na vikend.«

— Oddih prav gotovo koristí tudi vašemu zdravju?

»Dvakrat po mesec dni sem se že zdravil v Crikvenici, vendar se mi zdravstveno stanje ni izboljšalo.«

— Ker ste morali na delovno mesto, kjer je lažje delo, se vam to prav gotovo pozna tudi pri osebnih dohodkih?

»Sem invalid tretje kategorije. Razlika med plačo, ki bi jo dobil kot transporter preje v vlagalnici in plačo kurirja pa mi pokrije socialno zavarovanje.«

— Je bil prehod s prejšnjega delovnega mesta na sedanje težak?

»Vsak začetek je težak, dela nisem poznal, prav tako nisem poznal ljudi, s katerimi se dnevno srečujem. Za to delo so potrebne določene iznajdljivosti.«

— Stanujete v tovarniškem stanovanju?

»Seveda. S stanovanjem sem zadovoljen, pogrešam samo kopalnico, ki pa jo na žalost ni.«

— Imate še kakšne želje, pripombe ali predloge?

»Upam, da so vsi, s katerimi se srečujem, z mojim delom zadovoljni. Želel bi le to, da ne bi čisto pozabili name, ko bodo gradili novo vratarnico. Upam, da me tam ne bodo potisnili med šoferje, ki čakajo, da jim naši delavci naložijo ali pa razložijo tovarnjake. Moral bi imeti svojo sobico s telefonom, kjer bi me lahko vsakdo, ki bi me potreboval, tudi našel.«

LUDVIK NEJEDLY je v podjetju zaposlen že več kot dvajset let. Delal je pri transportnih delavcih, zbolel in tako je že leta 1954 prišel v vratarnico.

»Če bi bil mlajši, bi takoj zapustil to delo. Človek postaja živčen, pa za svoje delo niti nismo najbolje plačani.«

— Delate v izmenah po osem ur?

»Kadar smo vsi širje, če pa nekoga ni, delamo dvanaest ur.«

— Ali poznate vse zaposlene. Če bi se takrat, ko gre izmena na delo pomešal med naše delavce kak tujec, bi ga z lahkoto prepoznali, da ne spada zraven?

»Prav vse zaposlene poznam. Za mlajše ne vem, kako se pišejo. Vsakega tujca bi takoj spoznal. Dobro pa bi bilo, da bi imeli vratarji seznam zaposlenih po oddelkih, saj večkrat popoldne kdo sprašuje, če vemo, kdaj dela ta in ta. Če ga poznaš, že lahko poveš. Za tiste pa, ki ne veš, kje delajo, ne na kateri izmeni, pa tudi ne moremo nikamor pogledati.«

— Vratarji vodite najrazličnejše evidence, povejte še kaj o tem?

»Zapišemo ves »promet« mimo vratarnice, vse tovarnjake, ki pripeljejo in odpeljejo iz podjetja, pa bolniško morajo zaposleni javiti nam, da potem mi obveščamo mojstre. Tu pride velikokrat do nereda — ljudje pozabljajo ali pa jih nameroma ni. Prav tako zapisu-

jemo zamudnike — vse, ki pridejo tri minute po začetku dela v podjetje. Veliko je delavcev, ki se vozijo z avtobusi in vlaki, pa zato ne morejo priti točno. Večkrat se zgodi, da zaradi zaprtih zapornic in vlaka, ki stoji čez prehod, zamudi cela skupina delavcev. Zgodí pa se tudi, da kdo izkoristi priliko, ljudje so pač zelo različni in prav tako različno gledajo na naše delo.«

— Ste na nočni izmeni tudi kdaj zaspali?

»Nič ne pomaga, moraš biti buden, če me le preveč napada spanec, se malo sprehodim in že je bolje. Od 1.30 ure pa vse do šestih stalno prihajajo in odhajajo delavci.«

— Ze kaj računate na pokojitev?

»Če bo šlo vse po sreči, bom odšel prihodnje leto.«

— Vas kaj zanima, kakšna bo nova vratarnica?

»Upam, da bo bolje urejena, kot je sedanja.«

IVANKA LAPAJNE čisti pisarne šesto leto.

»Prej sem bila doma, pa bi bilo mogoče bolje, če sploh ne bi šla v službo.«

— In kaj vas je nagnilo, da ste se odločili in odšli na delo?

»Imava štirj otroke in ena sama plača je kar premalo.«

— Kaj bi bilo tisto boljše, če bi ostali doma — mogoče mislite, da bi bili otroci drugače vzgojeni?

»Mogoče, točno ne morem povedati, ker pač še nisem poizkusila, kako bi bilo, če bi bila doma. Prav gotovo pa bi bila več z otroki. Delam vedno popoldne, dopoldne sem doma, takrat pa so otroci v šoli in nismo veliko skupaj.«

— Kdaj imate največ dela?

»Kadar so pisarne prebrljene, ko jih je treba pospraviti. Tudi ob nedeljah sva že

delali s sodelavko, da sva kar najhitreje zopet vse spravili nored. Drugače je največ dela jeseni in spomladi, ko je zunaj veliko blata. Najhujše je tudi po tistih oddelkih, kjer pride dnevno največ ljudi. Sicer pa je vsak dan dovolj dela in se je treba kar potruditi, da narediva vse. Precej bolje je sedaj, ko imamo nov sesalec za prah. Prav tako bi bilo dobro, da bi dobile še loščilec, ki bi ga imele za rezervo, ker se ta velikokrat pokvari, kar pa ni niti čudno, saj je treba velikokrat polščiti veliko prostorov.«

— Se vam zdi delo snazilke težko in naporno?

»Vem, da moram delati, če ti ni treba, potem je vse težko, sicer se mi pa ne zdi nič posebnega. Včasih je treba bolj, včasih manj delati, kot pri vseh drugih delih.«

— Zakaj je potem danes snazilke praktično tako težko dobiti?

»Ne vem. Zame je vsako delo, če ga pošteno opraviš, častno.«

Pogovor sva zaključila z eno samo njeno željo, da bi bili otroci zdravi in ona prav tako.

RUDI ZUPAN je gasilec v našem podjetju že šestnajsto leto, vseskozi dela na istem delovnem mestu.

»Delo gasilca je zelo obsežno, sploh so nas ob ustanovitvi te službe porabili prav za vse in takrat je bila požarnovarnostna služba zanemarjena. Z leti so se stvari uredile. Namesto enega samega gasilca smo sedaj štirje. Dobili smo potrebno orodje, da smo lahko uredili vsak svoj oddelek in ga opremlili s potrebnimi gasilnimi aparati.«

— Kaj pa je trenutno največji problem pri vašem delu?

»Zaposleni moški se dolgo časa niso mogli navaditi na redne enomesečne gasilske vaje. Vsak mesec obesimo na oglasne deske plan gasilskih vaj. Za tovarniški praznik pripravljamo tekmovanje desetih posameznih oddelkov. Če bi šlo vse po sreči, bi moralo nastopiti dvanaest desetih, vendar bomo veseli, če jih bo nastopilo vsaj pet.«

— Kaj pa menite o ženski gasilski desetini?

»Radi bi jo toliko obdržali, da bi prihodnje leto lahko tekmovala. Potrebujemo pa razumevanje proizvodnje, ki mora omogočiti dekletom nemoteno obiskovanje gasilskih vaj. Ženskih desetih je malo in ravno sedaj se vedno bolj dela na tem, da bi imela ženska večjo vlogo v gasilstvu, kot jo je imela doslej.«

— Zanima nas, kakšen je vaš delovni dan?

»Kadar delam podnevi, pregledujem in čistim gasilne aparate po svojih oddelkih. Vsi štirje smo si podjetje razdelili, vsak skrbi za svoje oddelke. Ponoči je naša služba predvsem čuvajska. Večkrat obhodimo podjetje znotraj in zunaj. Gasilci prav tako iz menze pripeljemo mleko in čaj v proizvodnjo.«

— Koliko mleka in čaja pa delavci v proizvodnji tudi spijejo?

»Mleko spijejo skoraj vedno, čaj pa največkrat peljemo nazaj.«

— Če bi slučajno prišlo do večjega požara ali ima podjetje dovolj vode za gašenje?

»Nujno je treba urediti bazen. Imamo sicer dva hidranta mestnega vodovoda, vendar je uporaben samo eden. Če bi prišlo do večjega požara, nam lahko v nekaj minutah zmanjka vode, ker so vsi ostali hidranti vezani na bazen, ki pa je ob malo večji suši skoraj čisto prazen. Dobro bi bilo tudi urediti kanal pod železnico, da bi lahko dobili vodo iz Save, ker nikoli ne vemo, kdaj jo bomo potrebovali. Bazen bi lahko uredili tako, da bi bil primeren za kopališče, ki bi ga Litija tako krvavo potrebovala.«

Počasi bo treba misliti na nove prostore za gasilce. Sedanjí gasilski dom ni več primeren, zmanjkalo nam je prostora. Potrebna bi bila centralna kurjava, da bi lahko imeli predavanja tudi pozimi. Če pride na gasilsko vajo dvajset ljudi, pa jih že nimamo kam dati. Tudi vitrine, kjer so pokali in priznanja, so postale premajhne.«

— Vsi štirje ste poklicni gasilci, ste z osebnimi dohodki zadovoljni?

»Ne preveč. Tudi nam bi bilo treba popraviti točke Delamo vse praznike in nedelje in verjemite mi, da bi bili tudi mi radi kdaj prosti.«

Mladinski klub, bazen in telovadnica

Očitke na račun mladih lahko slišimo vsak dan in povsod, kjer se srečujeta dve generaciji. Mladi iščejo nove oblike, nova pota, njihov svet se šele rojeva. Starejši se radi držijo ustaljenih navad in vsaka novost je za marsikoga težko sprejemljiva. Na mlade gledajo velikokrat preveč kritično, a prav tako mlajši prestrogo ocenjujejo starejše. Določena nasprotja med starimi in mladimi so poznale generacije pred nami in z njimi se bodo srečevali zanamci. Starejši pozabljajo, da so v mladih letih prav tako prihajali v nasploj s starši, mladi pa ne morejo razumeti, da se bo isti proces ponovil pri naslednjem rodu in da bodo oni tisti, ki bodo zagovarjali »tiste dobre stare čase«. Nobenega dvoma ni, da ima današnja mladina več materialnih dobrin, kot so jih imeli mladi pred leti, da o generacijah okrog vojne sploh ne govorimo. Vsaka generacija prinese v življenje določene novosti, ki na težji ali lažji način spodrinejo prejšnje navade in običaje. Zanimalo nas je delo in življenje mladine v Litiji, zato smo za razgovor prosili tov. SLAVKA URBICA, predsednika Občinske konference ZMS Litija.

— Če začneva kar pri očitkih — kaj meniš ti o današnji mladini?

»Očitki niso na mestu, sploh ne takšni, ki letijo kar vseprek. Vse generacije so približno enake. Nekaj procentov je na primer profesorjev, inženirjev, delavcev, določen procent pa je tudi kriminalcev, oz. ljudi, ki so zašli na stranpota. In zakaj bi potem zaradi teh obsojali kar vseprek. Res pa je, da ima današnja mlada generacija več materialnih dobrin, kot so jih imeli npr. naši starši. Za vse te materialne dobrine se mlada generacija manj trudi in to ima tudi določene posledice.«

— Res pa je, da mladi tudi v svoji mladinski organizaciji velikokrat niso najbolj delavni. Morda programi, ki jih ponujajo niso zanimivi ali pa celo uresničljivi?

»Nekaj resnice je na tem. Tudi organizacija, ki jo je mladina sama ustanovila, nima več tistih ciljev, kot jih je imela ob ustanovitvi. Zanimanje mladih se zelo hitro spreminja. Generacije takoj po vojni je zanimal predvsem šport, danes se mladi zanimajo predvsem za glasbo in ples. Lahko povem tipičen primer: akcija AVNOJ. Ko sem zbiral kandidate, ki bi peš odšli v Jajce, sem vedno naletel na gluha ušesa, ko sem povedal, da bo treba vsak dan prehoditi peš kakih pet ali šest ur. Tisti, ki so zaposleni, ne morejo biti toliko časa odsotni. Če bi zbirali kandidate za ples, verjetno ne bi ostal prazen rok. Enako težko je tudi s politično šolo, ki bo ta mesec v Ljubljani. Malo pozno sem dobil obvestilo, a dovolj kandidatov kljub vsemu ne moremo dobiti.«

— Koliko mladih je sedaj v Litiji in koliko je takih, ki delajo pri mladinski organizaciji?

»Točnih podatkov za samo Litijo nimam, če rečem številko 150, potem je petnajst takšnih, ki jim za skupne cilje ni žal prostega časa. Če je prva številka prevelika, je druga tudi.«

— Kaj litijska mladina najbolj pogreša?

»Mladinski klub, bazen in telovadnica! Vprašanje mladinskega kluba bo na zimo postalo zopet bolj aktualno. Problem so edino prostori. Upamo, da bomo dobili prostore, v katerih je sedaj muzej, ko se bo ta preselil na Bogenšperk. Organizacija kluba ni noben problem, pa to tudi ni delo Občinske konference Litija, ampak bomo to poverili litijskemu mladinskemu klubu. Z mladinskim klubom bi rešili trideset problemov mladine v Litiji.«

— Kako pa je s Strelskim domom, saj je znano, da se je tu nekdanji velik del litijske mladine?

»Dogodki okrog doma mi niso točno znani. Slišal sem, da so se mladi morali umakniti, ker je bila zgradba predvidena za rušenje, ki ga pa do danes ni bilo. Slišal sem, da sedaj v njem stanujejo sezonski delavci, vendar te informacije še nisem preveril.«

Nujno potreben je tudi bazen. Sava je preveč umazana in ni primerna za kopanje. Manjši kraji imajo bazene in nekaj bo treba ukreniti tudi v Litiji.

— Kdo pa naj bi sprožil akcijo za gradnjo bazena?

»Mladina bi akcijo podprla, pripravljene smo tudi odpreti žiro račun za prispevke. Pod-

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

— Mladini živijo tudi izven Litije, kako pa delajo mladinske aktivnosti v vasi?

»Jerebov hram, restavracija Potša in pa veselice!«

— Kaj pa plesi?

»Precej jih hodi na ples v Zagorje, kopajo se na Izlah, ob popoldnevih se lahko malo razgibljejo na košarkarskem igrišču, kogar pač ta šport zanima.«

— Nekaj mladih pa uspešno dela v obeh litijskih klubih?

»Res je, nanje ne smemo pozabiti. Nogomet igrajo mladi, enako je tudi s košarko. Ker mladi tu sodelujejo z veseljem, lahko tudi pričakujemo vzpodbudne rezultate.«

prišel v Litijo, sem se vsak dan takoj po službi vrnil domov in sem bil do naslednje službe ves čas doma. Praktično sem bil nekaj časa res samo v službi in doma. Sedaj grem v službo zjutraj, domov pa pridem tam enkrat okrog enajste ure zvečer. Dela se je nabralo čez glavo.«

— Si že kdaj razmišljal, da bi mladi o svojem delu tudi kaj povedali javnosti, saj je po drugi strani res, da se marsikaj naredi, samo ljudje tega ne vedo, ker to pač ostane v ožjem krogu. Mogoče ne bi bilo slabo, če bi mladina začela izdajati svoj bilten, ki bi ga mladi resnično sami pripravili in ga ne bi drugi pisali za mlade?

»Za bilten nisem preveč navdušen, ker to zahteva veliko dela — je pa to tudi ena od nalog komisije za informiranje. Bolj se navdušujem za oglasno desko, kjer bi vsak teden ali pa celo večkrat menjali vsebino in bi torej za nekatere stvari le izvedela širša javnost.«

— Posebno vprašanje je tudi mladina v delovnih organizacijah; ali kaj spremljaš njeno delovanje?

»Ta mladina je v veliki meri zapostavljena!«

— Zakaj?

»Ker je preveč kritična.«

— Obstajata dve možnosti. Je mladina resnično preveč kritična, se pravi kritizira neupravičeno ali pa jo samo nadrejeni smatrajo za preveč kritično?

»Dogaja se oboje. Mlad človek je velikokrat preneget v svojih sodbah. Toda kako boš objektivni, če stvari ne poznaš, če nimaš možnosti, da bi jo spoznal, če veš, da ti te možnosti nečajo dati. Če gledamo odnos delovnih organizacij do mladih tudi po tem, koliko mladih je v kakšnem delavskem svetu, dobimo porazno sliko. Nobena delovna organizacija v občini nima v svojem delavskem svetu niti enega mladince.«

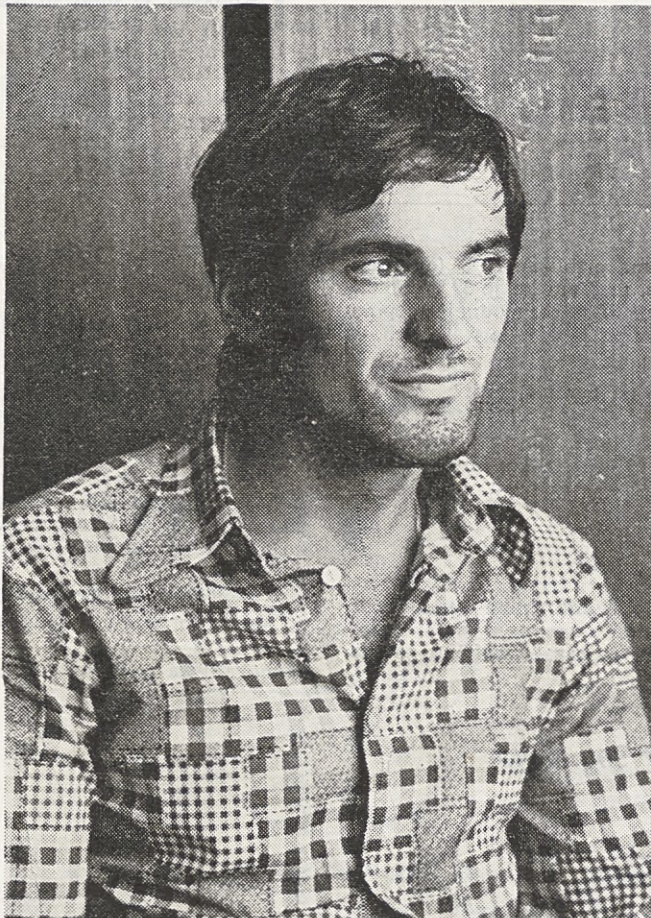
— Je delo predsednika Občinske konference ZMS Litija naporno, kako si se kaj vživel, saj si poleg službe prevzel še to odgovornost?

»Za predsednika občinske konference so me izvolili 22. junija. V tam času kakšnega posebnega dela ni bilo. Mnogo več bi lahko povedal čez nekaj mesecev, ko bom obiskal vse vaše aktivnosti in bom mnogo bolje poznal še druga vprašanja.«

Se predno sem sprejel kandidaturu za predsednika in predno sem bil izvoljen, so mi mladi obljubili vso podporo, pa ne samo tisti, ki so me izvolili, ampak tudi tisti, ki so nje izvolili. Upam, da se mi ne bo zgodilo tako, kot večini mojih predhodnikov. Od vseh obljub ni ostalo nič. Tako so ostali sami, zgubili voljo in odšli.«

Razgovor s predsednikom litijske mladine je bil tako končan. Še enkrat se je opravičil, ker mogoče na vsa vprašanja ni najbolje odgovoril, ker vseh problemov še ne pozna, saj je šele na začetku poti.

T. Štrus

MIROVANJE PRAVIC IN DOLŽNOSTI

Delavec je kršil delovno dolžnost pred odhodom na odsluženje kadrovskega roka. Postavlja se vprašanje, če se proti njemu lahko uvede disciplinski postopek po vrnitvi iz JLA na delo v isto delovno organizacijo.

Po 134. členu Osnovnega zakona o delovnih razmerjih ostane delavec, ki zaradi odhoda v JLA prekine delo v delovni organizaciji, še naprej član te delovne organizacije in ima pravico, da se neposredno po odsluženju kadrovskega roka vrne na delo v isto delovno organizacijo. V času odsotnosti vse dolžnosti in pravice, ki izhajajo iz delovnega razmerja mirujejo.

Zato se proti delavcu, ko se vrne iz JLA, lahko uvede, vodi in konča postopek zaradi kršitve delovne dolžnosti, če že ni potekel rok za zastaranje, ki ga določajo splošni akti, ali pa zakonsko določeni šestmesečni rok od dneva kršitve delovne dolžnosti — v ta rok pa se ne šteje bivanje v JLA.

Kaj je pokazala stanovanjska anketa

Za izdelavo srednjeročnega programa stanovanjske izgradnje (1972—1976) smo v drugi polovici junija izvedli kratko stanovanjsko anketo. Obsegala je 10 vprašanj s katerimi smo skušali ugotoviti sedanje stanovanjsko stanje v našem podjetju.

Anketiranje je zajelo vse zaposlene, vendar je zaradi odsotnosti od skupno 1039 zaposlenih, anketo oddalo 880 delavcev ali 84,7%. Iz povprečnega % odsotnosti, ki se giblje blizu 20 % je razvidno, da so anketo izpolnili praktično vsi delavci, ki so bili na delu. V nadaljevanju bomo podali obdelane odgovore na anketna vprašanja in skušali istočasno iz odgovorov podati najbistvenejše zaključke. Omeniti moramo še to, da pri posameznem vprašanju števila delavcev, ki niso odgovorili ne bomo posebej navajali, saj je to razvidno, če primerjamo skupno število oddanih anket s skupnim številom odgovorov na posamezna vprašanja.

1. Kakšen stanovanjski status imajo anketiranci?

Na to vprašanje smo dobili sledeče odgovore:

Stanovanjski status	Štev. anketirancev	%
lastnik stanov.	171	20,5
nosilec stan. pravice	257	30,7
nosil. stan. prav. v skup. stan.	70	8,4
zaščiteni podnajemnik	11	1,3
podnajemnik	111	13,3
član družin. gospodinjstva	216	25,8
Skupaj	836	100

Iz podatkov je razvidno, da ima približno 20 % (ena petina) anketiranih lastno stanovanje, medtem ko je 39 % anketiranih nosilec stanovanjske pravice. V najneugodnejšem položaju glede na stanovanjski status pa je 13 % anketiranih, ki so podnajemniki.

2. Kakšno je stanovanje glede na opremljenost?

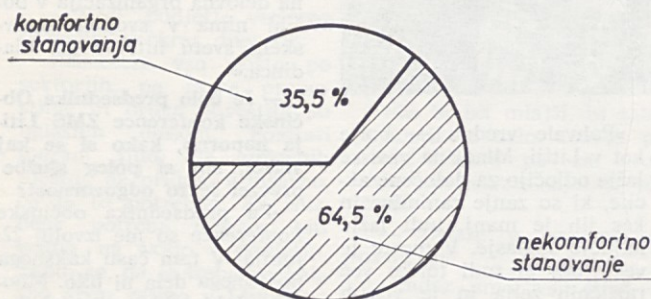
Odgovori so sledeči:

Primernost stanovanja	Štev. anketirancev	%
komfortno	289	35,5
nekomfortno	526	64,5
Skupaj	815	100

Cca 36 % anketirancev živi v komfortnem stanovanju, medtem ko 64 % anketiranih takega stanovanja nima. Podatki o opremljenosti stanovanja so prikazali grafično na diagramu 1.

DIAGRAM 1

OPREMLJENOST STANOVANJA

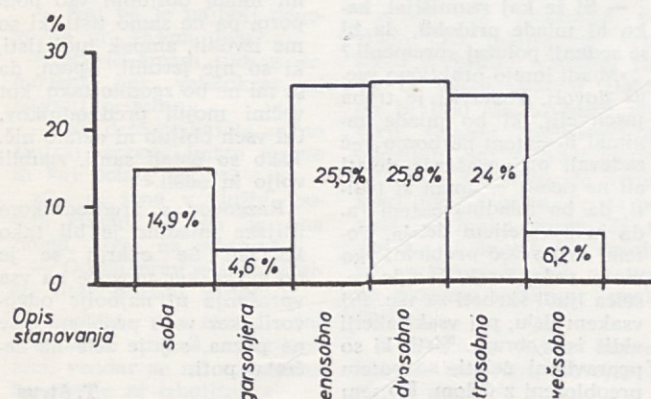

3. Kakšno je stanovanje — opis?

Na to vprašanje zbrani odgovori nam nazorno kažejo strukturo stanovanj anketiranih delavcev:

DIAGRAM 2

STRUKTURA STANOVANJ

Opis stanovanja	Štev. anketirancev	%
soba	131	14,9
garsonjera	40	4,6
enosobno	215	25,5
dvosobno	227	25,8
trosobno	211	24,0
večsobno	55	6,2
Skupaj	879	100

Veliko število anketiranih, približno 15 % razpolaga samo s sobo medtem, ko z enosobnim, dvosobnim ali trosobnim stanovanjem razpolaga 3 četrtine (75 %) anketiranih. Zanimiv je zlasti prvi podatek, saj z gotovostjo lahko trdimo, da bo večina anketiranih (15 %) s sobo zaprosila za primernejše stanovanje. Podatki o strukturi stanovanj so grafično prikazani na diagramu 2.

4. Kolikšen je mesečni izdelek za stanarino ali odplačilo stanovanjskega kredita?

Odgovori so sledeči:

Izdelek v din	Štev. anketirancev	%
100	210	34,7
110	22	3,6
120	34	5,6
130	16	2,6
140	26	4,3
150	37	6,1
160	29	4,8
170	20	3,3
180	29	4,8
190	13	2,1
200	64	10,6
več	106	17,5
Skupaj	606	100

Zanimiva sta predvsem dva podatka in to da ima približno 35 % anketiranih minimalen izdelek 100 din, po drugi strani pa ima kar 28 % anketirancev izdelek 200 din ali več, medtem ko so vmesne vrednosti precej enakomerno porazdeljene.

5. Kolikšna je površina stanovanja?

Na to vprašanje so odgovori sledeči:

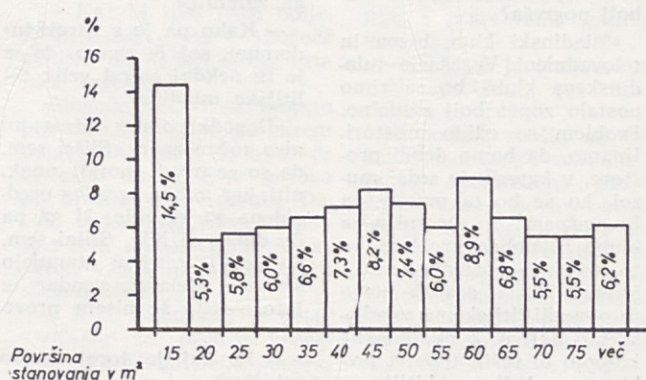
Stanovanjska površina v m ²	Štev. anketirancev	%
15	106	14,5
20	39	5,3
25	42	5,8
30	44	6,0
35	48	6,6
40	53	7,3
45	60	8,2
50	54	7,4
55	44	6,0
60	65	8,9
65	50	6,8
70	40	5,5
75	40	5,5
več	44	6,2
Skupaj	729	100

Med podatki površine stanovanja je razvidno, da ima približno 15 % anketiranih stanovanje s površino le 15 m². Medtem ko so ostale stanovanjske površine sorazmerno enako zastopane. Grafični prikaz strukture stanovanjskih površin anketiranih delavcev je nazorneje prikazan na diagramu 3.

(Dalje na naslednji strani)

DIAGRAM 3

POVRŠINA STANOVANJ

Ali Slovenija ne more uspešno razvijati tekstilne industrije

Tekstilna industrija v Sloveniji ima tradicijo in je po številu zaposlenih na 2. mestu (preko 40.000 zaposlenih), po proizvodnji na 3. mestu in po izvozu na 6. mestu med industrijskimi panogami, zaradi česar se nj mogoče odrekati svoji lastni strukturi. Tekstilna industrija postaja glede na sodobni intenzivni razvoj v vseh državah nacionalna industrija, medtem pa gre pri nas razvoj v drugo smer. Danes izvažajo v po prejšjo razvite države 15 % proizvodov tekstilne industrije, zelo razvite pa celo manj (Amerika, Francija). Sodobna tekstilna industrija postaja izredno rentabilna in po lestvici rentabilnosti dosega sam vrh. Postavljena je bila zahteva, da se zagotovi tekstilni industriji v družbenem planu tisto mesto, ki ji pripada, in usmeritev, ki jo nakazuje perspektivni razvoj tekstilne industrije Slovenije.

Člani sveta za tekstilno industrijo pri Gospodarski zbornici Slovenije se nikakor ne morejo strinjati s tem, da je tekstilna industrija komaj omenjena med ostalinimi panogami industrije. Zakaj se ne bi mogla v Sloveniji uspešno razvijati tekstilna industrija, kakršno razvijajo Švica, Italija, Belgija in druge države, ki prav tako nimajo zagotovljene lastne surovinske baze? Razvoj tekstilne industrije je treba planirati ne pa pustiti stihiji, da bodo podjetja že v naprej seznanjena z usmeritvijo posameznih dejavnosti tekstilne industrije. Konfekcijska industrija je zlasti v zadnjih letih brez velikih investicijskih vlaganj reševala in še rešuje problem zaposlitve delovne sile na nerazvitih področjih. V bodoče bi morala iti vlaganja v to smer, da bi se na področjih, kjer primanjkuje delovne sile, v tekstilni industriji uvajalo kapitalno intenzivno tehnologijo, na nerazvitih področjih, kje je problem zaposlitve, zlasti ženske delovne sile, pa uvajanje delovne intenzivne tehnologije s sorazmerno majhnim kapitalom (konfekcija). Tovrstna industrija je v zadnjih letih uspešno reševala problem nezaposlenosti, predvsem ženske delovne sile, na nerazvitih območjih (Metlika, Brežice, Sevnica, Hrastnik, Zagorje itd.).

V kolikor pa je predvidena preorientacija tekstilne industrije, pa je nujno, da se v družbenem planu nakaže, na kakšen način naj bi se izvršila, in je treba tudi zagotoviti potrebna sredstva.

(Slovenija-Paralele)

Kaj je pokazala...

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

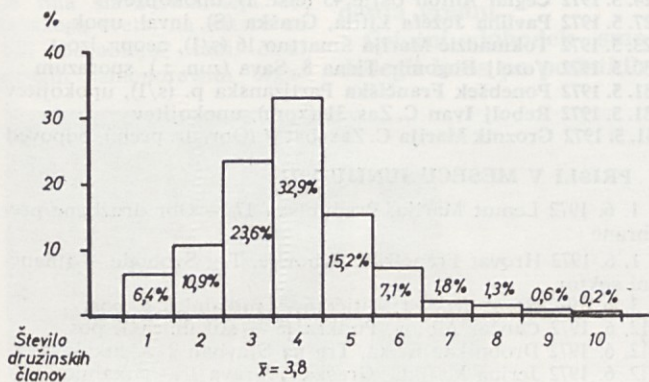
4. Koliko članov šteje družinsko gospodinjstvo?

Število članov	Štev. anketirancev	%
1	53	6,4
2	90	10,9
3	195	23,6
4	272	32,9
5	126	15,2
6	59	7,1
7	15	1,8
8	11	1,3
9	5	0,6
10	2	0,2
več	0	—
Skupaj	828	100

Podatki o številu družinskih članov nam razumljivo kažejo normalno distribucijo — porazdelitev s srednjo vrednostjo 3,8, kar pove, da imajo anketiranci povprečno 3,8 družinskih članov na gospodinjstvo. Iz tega zaključimo seveda statistično, da za naše delavce potrebujemo v povprečju 2 in pol sobno stanovanje. **Diagram 4** grafično podaja porazdelitev števila družinskih članov.

DIAGRAM 4

ŠTEVILO DRUŽINSKIH ČLANOV

7. Kolikšni so približni mesečni dohodki na člana družinskega gospodinjstva?

Mesečni dohodek v din	Štev. anketirancev	%
500	118	15,7
550	32	4,2
600	76	10,1
650	50	6,6
700	67	8,9
750	38	5,0
800	47	6,2
850	21	2,8
900	51	6,8
950	22	2,9
1000	62	8,2
več	169	22,0
Skupaj	753	100

Ti podatki podajajo socialno strukturo anketiranih. Zanimiva sta zlasti oba skrajna podatka in sicer ima okoli 16% anketiranih mesečni dohodek na člana 500 din, po drugi strani pa ima cca 23 anketiranih več kot še enkrat višji dohodek na člana, to je prek 1000 din.

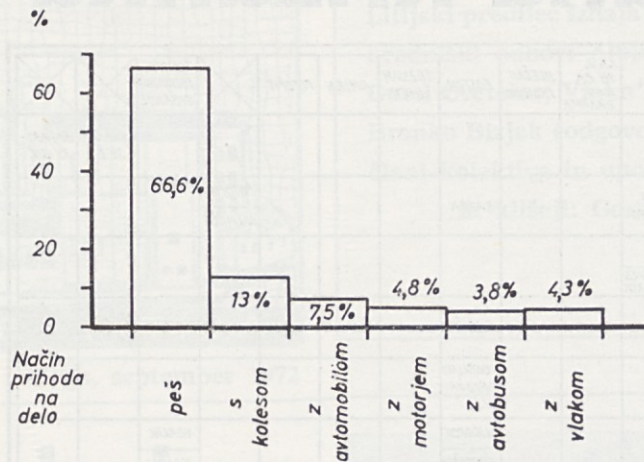
8. Kako prihajajo delavci na delo?

Način prihoda na delo	Štev. anketirancev	%
peš	570	66,6
s kolesom	111	13,0
z motorjem	64	7,5
z avtomobilom	41	4,8
z avtobusom	33	3,8
z vlakom	37	4,3
Skupaj	856	100

Večina anketiranih delavcev cca 67% prihaja na delo peš, iz česar lahko zaključimo, da večina stanuje blizu podjetja. Za preostali del delavcev cca 33% pa lahko glede na to, da uporabljajo prevozna sredstva, sklepamo, da imajo stanovanja v večji ali manjši oddaljenosti od podjetja. Z gotovostjo pa lahko to trditev postavljamo za tiste delavce, ki prihajajo na delo z motorjem, avtomobilom, avtobusom ali vlakom. Grafični prikaz odgovorov je podan na **Diagramu 5**.

DIAGRAM 5

NAČIN PRIHODA NA DELO

9. Ali stanovanje ustreza potrebam družin. gospodinjstva?

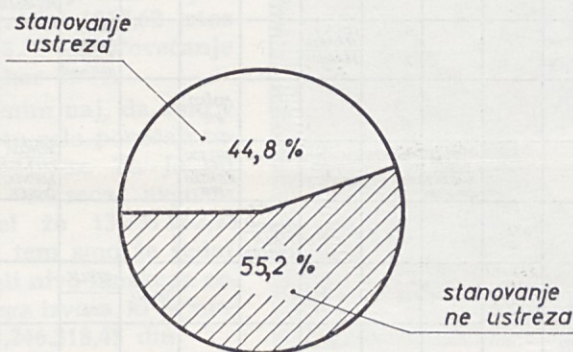
To vprašanje je eno najbistvenejših v anketi saj podaja odgovor na ustreznost sedanjih stanovanj anketiranih delavcev.

Ustreznost stanovanja	Štev. anketirancev	%
da	377	44,8
ne	464	55,2
Skupaj	841	100

Ta podatek pove, da več kot polovica anketirancev (cca 55 odstotkov) nima stanovanja, ki bi ustrezalo družinskim potrebam, kar kaže da nas čaka na stanovanjskem področju še obsežno in zahtevno delo, da se bo to stanje popravilo. **Diagram 6** grafično prikazuje ustreznost sedanjih stanovanj.

DIAGRAM 6

USTREZNOST STANOVANJA

10. Kako želijo anketiranci rešiti svoje stanov. vprašanje?

Način rešitve	Štev. anketirancev	%
z dodelitvijo stanovanja	252	56,1
z izboljšanjem stanov. pogojev	127	28,3
gradnja ali nakup last. stan.	70	15,6
Skupaj	449	100

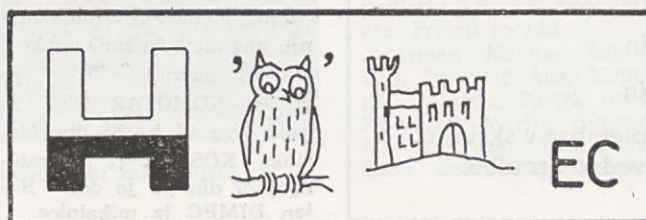
Odgovori kažejo, da 56% tistih anketirancev ki nimajo ustreznega stanovanja pričakujejo dodelitev primernejšega stanovanja, 28% anketiranih želi rešiti svoj stanovanjski problem z adaptacijo oz. modernizacijo in cca 16% anketiranih z neustreznim stanovanjem planira nakup ali gradnjo lastnega stanovanja.

Zaključek

V prvi vrsti moramo podati ugotovitev, da je anketa kljub temu, da je bila sestavljena enotno za celo Slovenijo, v posameznih vprašanjih tudi pomanjkljiva in nejasna, zato vsi odgovori ne dajejo povsem točne slike. Ne glede na to pa obdelani odgovori dajejo kolikor toliko nazorno sliko sedanjega stanja. Na snovi teh podatkov bomo skušali usmerjati stanovanjsko politiko v prihodnosti, poleg tega pa bomo lahko nekatere odgovore koristno uporabljali na drugih področjih.

K. J.

REBUS

So delavci res nezainteresirani?

Kadar se pogovarjamo s predstavniki delovnih organizacij — zlasti tistimi, ki so odgovorni za informiranje — o tem, kaj delci vedo ali bolje, kaj ne vedo o svoji delovni organizaciji, se srečujemo z dvema pomislekoma. Prvi je, ali morajo delavci res vse vedeti, drugi pa je, da jim sicer nudijo obilo možnosti za informiranje, vendar se delavci za informacije ne zanimajo.

Odgovor na prvi pomislek je brez dvoma odvisen od tega, kakšno družbeno vlogo pričakujemo od proizvajalcev. Znano je, da je mogoče ljudi, ki ničesar ne vedo, mnogo lažje voditi, usmerjati in prepričevati, kot ljudi, ki so o stvareh poučeni. Če je naš družbeni cilj osvobojen proizvajalec, je povsem jasno, da je to lahko le visoko informirani delavec. Seveda pa pri tem vemo, da samo to še ni dovolj.

Odgovor na drugi pomislek je bolj konkretne narave. Dejstvo je, da se nekateri delavci res ne zanimajo za nič drugega kot za delo in plačo. Toda takih je med informiranimi manjši del. Večina delavcev pa ali nima možnosti, da bi se seznanila s pomembnimi informacijami ali pa je brezvoljna in ravnodušna. Obveščanje delavcev ne more biti samo sebi namen, smoter obveščanja mora biti usposabljanje delavcev za njihove temeljne aktivnosti. Če pa delavci veliko vedo, a nimajo možnosti za ukrepanje in če se delavci s čem ne strinjajo, potem so sprva nezadovoljni.

Včasih pa tudi ni zaželeno, da bi delavci veliko vedeli, kajti kdor preveč ve, je lahko nevaren.

(Iz knjige: Kako informirati samoupravljajce).

Nagradna križanka

SESTAVIL B./ZJAK	ZDRAVIL- SKO ZDRAVIL- ENJE	MUSUMER DO KUZIGA ITALIJA TRAVA	NEVA- RAVELI	TONA	KOOR JE ZA KAJ ZANJIMA	MLEČNI PROIZVOD	FOŠFOR	SEZNAM IMEN	OMIKA	POTOPIS	ITALIJAN FOLKLAND GIBANJE		
PROČELJE												IVAN JEŽ	TATAR- KI BIČ
REKA V ŠVICI				NOVO MESTO		BAJKA				POTOMEČ BALINIČE			
ZDRAVIL RASTLINA				TV NAVIGACI NA PRAVA									
STOLP PRI BAMIZI						ROBIČ					AVSTRILA	DRŽAVA VAZUI	
ANA JELOVŠEK		NAŠA REKA				POSTALNO DELOVA- NJE							
KARLOVEC		KOJ NA NROZEN SNOV				GUGORON ISTOGLAČEN					VZKLIK KANDU		
OBSEG	MENIČNI DOLŽNIK IZPLAVNA					PREDLOG DEL BEDE VENTIL				TULEC			
TISERA					OBER CHAFLIN BENA						ŽUŽELKA VRSTA GOVEDA		
TOVARNA SEGUNAR				KOVAN DENAR SIERRA NEVADA				SV. PISMO PIJAČA			ALU- MINIJ	VELE- POSEST	
ČAPKOVA DRAMA		PRVAŠKI CIN (množ) DETE									ALBA- NIJA ANJA KOS		
LETAJO					NIKOLAJ OMERKA DUŠIK			KRAJNA AGENCIJA OTOKIH STEVANIK					
BOKAL				ŽAČETEC POSATI V GLASBI								21 ČRKA 16 ČRKA	
MESTO V KENUJI					ŽENSKO IME	IVO RAJČIČ VRTNA LOPA		JOHAN NESTROY DOHČA PERIAD			OLIMPIJA IGRE		
JOD		NOVI ČLAN	KODRATI LASE VRSTA PLATNA									FRANCIJA MOLIBDEN	
ZGODBA							LUKA V IZRAELU VERGILOV EP				KRAVJI GLAS ŽENSKO IME (množ)		
INDUSTRI- JSKI OBJEKT	GORA V ŠVICI RED		PRESIVAL ARABIE VZEMTI (Arabsko)						MOŠKO IME				
						INDUSTRIJA NAFTE JEDRO V KOP-ČELAN			NELSON ŽENSKO IME			NEMLIJA PREDSEDA DOPISNIKI ČLOVEK	
ZAČIMBA					ATA			FRIBOR (Arabsko) KLADA LJUBISTRA					
ENKE					ŽENSKO IME KRAJ V ISTRI					IRIDIJ	VZKLIK JOD		
ITALIJANSKI POLITIK				KUŽNA DO- LEZEN KISELICE ČEZ MESEČ									NIKALNICA
AKTINIJ		POND ISRTNIK		13. IN 21. ČRKA PLAŽ		BOG LJUBERU TRGATEV					NERVA- NICE IKARIJ		
	POMLAD POLOVICA	STAS					OŠEBUI ZAJMEK NAELEKTE BELCI			13. IN 15. DAN PRI KIMELJUBI COLE			
LETOVIŠČE V BELGIJI			PRESNAKE AMERIKE										VZHOD
PRAVO- SLAVNI DOHODNIK			OŠEBUI ZAJMEK		ZGORAJ				REKA KITEČE JODI SED				
VZKLIK NA BUK- BORSBAH			VERNIK ČRKE IZ OTROCI		PAVLOVA			VINOROD- NA RASTLINA					
METER		GLAS ZVOK IGRALNE KARTE			ZUBOVČ NAJVEČJI PTIC				...ARTE	ŠAMPION 16. DINIJS ČRKA			
KEMIČNI ELEMENT					JOD PRITRAN- NICA		ITALIJA	TEN ALBANJA					
POKRAJ- NA V ARABII				DEL VOZA			DEL LJUBIČE						RIMSKA
IZREKA						PRESNA- ICI GALONJE							

Spoštovani upokojeenci!

Ob lanskem slovesnem proslavljanju 85. obletnice podjetja smo vam obljubili, da se vas bomo še spomnili. Letos ste vsi povabljeni v četrtek 7. septembra v sindikalno dvorano na stavbe. Srečanje se bo začelo ob 15.00 uri, ob 15.30 bo kosilo in nato zabava. Za dobro razpoloženje bo poskrbel ansambel VESELI ZASAVCI.

Kadrovske spremembe

PRISLI V MESECU MAJU 1972

3. 5. 1972 Vargazon Marijana Grbinka c. n. h., PII/1
11. 5. 1972 Koleča Danijela Ponoviška c. 11, čist. k.
15. 5. 1972 Kokalj Marija Širmanski hrib 5, PII/3
18. 5. 1972 Novak Zlatko Valvazorjev trg 12, stroč. za določen čas
25. 5. 1972 Kaplja Marija Zavrstnik 12, PP/4
25. 5. 1972 Grabnar Frančiška Kolk 16, Zagorje, PII/3
26. 5. 1972 Juvan Frančiška Leše 5, Sava, Suk/1
29. 5. 1972 Simonič Silva Podkraj 1, Suk/1

ODSLI V MESECU MAJU 1972

3. 5. 1972 Zaman Anton Ustje 14 (PP/14), odpoved delavca
19. 5. 1972 Kozlevčar Marija Ljubljanska 14 (S/2), inval. upok.
24. 5. 1972 Hrstelj Amalija Savska 6, Zagorje (PI/1), inval. upok.
24. 5. 1972 Ceglar Anton Ustje 43 (čist. 1), upokojevec
27. 5. 1972 Pavliha Jožefa Litija, Graška (S), inval. upok.
23. 5. 1972 Tokmadžič Marija Smartno 16 (s/1), neopr. izost.
30. 5. 1972 Vozelj Bogomir Tirna 8, Sava (zun. t.), sporazum
31. 5. 1972 Ponebšek Frančiška Partizanska p. (s/1), upokojevec
31. 5. 1972 Rebolj Ivan C. Zas. 31 (kom), upokojevec
31. 5. 1972 Groznik Marija C. Zas. bat. 7 (Obr. dr. preh.), odpoved

PRISLI V MESECU JUNIJU 1972

1. 6. 1972 Lemut Marija, Predilniška 17 — Obr. družbene prehrane
1. 6. 1972 Hrovat Frančiška, Trbovlje, Trg Svobode — finančni sektor
3. 6. 1972 Štrus Rudolf, Bitiče 6 — mikalnica 4. pos.
12. 6. 1972 Cančar Albina, Podkraj 8 — sukalnica 1. pos.
12. 6. 1972 Drobničar Erika, Trg na Stavbah 9 — sukalnica
12. 6. 1972 Jerina Matilda, Graška dobrava I — sukalnica
12. 6. 1972 Rogelj Jožefa, Vintarjevec 21 — sukalnica
12. 6. 1972 Štrus Milka, Ščit 8 — sukalnica
12. 6. 1972 Trentelj Lidija, Trg na Stavbah 9 — sukalnica
15. 6. 1972 Kastelic Rudolf, Velika Stanga 8 — čistilnica 2. pos.
22. 6. 1972 Hočvar Stanislav, Ržiše 5 — predilnica A 2. pos.
26. 6. 1972 Fortuna Albin, Mala Kostreznica — zunanji transport

ODSLI V MESECU JUNIJU 1972

16. 6. 1972 Pograjc Cilka, Zalog — suk. 2 neoprav. izost.
23. 6. 1972 Polanc Angela, Graška 64 — R. p. sporazum
24. 6. 1972 Zvegljč Jožefa, Trg na Stavbah 5 — PII/3 invalid. upok.
30. 6. 1972 Joger Frančiška, Sp. Jablanica 6 — PIII/3 upokojevec
30. 6. 1972 Kastelic Martina, Breg 4a — suk/2 odpoved delavca
30. 6. 1972 Jelenc Vid, Graška dobrava II PA/2 sporazum
30. 6. 1972 Bitenc Rudolf, M. Kostreznica — sklad. sporazum

PRISLI V MESECU JULIJU 1972

1. 7. 1972 Kramar Marija, Partizanska 36 — sukalnica 2. pos.
6. 7. 1972 Izlakar Franc, Jablaniške Laze 4, mikalnica 3. pos.
10. 7. 1972 Vidovič Terezija, Trg na Stavbah 2, sukalnica 2. pos.
17. 7. 1972 Bučar Viktorija, Tirna 30 p. Sava, čistilna kolona
17. 7. 1972 Dobravec Darka, Graška 70, čistilna kolona
17. 7. 1972 Grebenc Lojzka, Slatina 43, sukalnica
17. 7. 1972 Grum Ilonka, Smartno 34, sukalnica
17. 7. 1972 Jug Marija, Dragoško 8, sukalnica
17. 7. 1972 Kobilšek Marta, Podšentjur 20, sukalnica 2. pos.
17. 7. 1972 Kos Ivica, Trg na Stavbah 6, sukalnica
17. 7. 1972 Kraševac Angela, Zapodje 7, čistilna kolona
17. 7. 1972 Pevec Emilija, Rozmanov trg 7, sukalnica
17. 7. 1972 Rusjan Filip, Zagorje, Ul. Talcev 30, mikalnica 1. pos.
18. 7. 1972 Resnik Majda, Marokova pot 17, predilnica A 3. pos.
20. 7. 1972 Suštaršič Vinko, Riharjevec 4, mikalnica

ODSLI V MESECU JULIJU 1972

1. 7. 1972 Zaman Frančiška, Ustje 14, PII/1 neopr. izost.
8. 7. 1972 Hribar Ivan, Rozm. trg 11, pred. umrl
11. 7. 1972 Mlakar Olga Ponoviška 5, suk. neopr. izost.
15. 7. 1972 Pintar Poldo, Rozmanov trg 3, pred. upokojevec
21. 7. 1972 Kos Slava, Trg na Stavbah 6, fin. sekt. invalid. up.
13. 7. 1972 Paš Avgust, Tenetiše 9, PP/2, upokojevec
31. 7. 1972 Bregar Anton, Ponoviška 5, zaboj. inv. upokojevec
31. 7. 1972 Hribar Jožefa, Smartno 13, č. k. upokojevec

N. Jovanovič

Izžrebani so bili

Žreb je med reševalce zadnje nagradne križanke tako le razdelil nagrade: 50 din je dobila KOMOTAR Olga iz predilnice II. A, 30 din Marinka KOSMAČ iz laboratorija, 20 din pa je dobil Bojan DIMEC iz mikalnice.

- Prva nagrada 50 din
- Druga nagrada 30 din
- Tretja nagrada 20 din

Rešitve oddajte do 6. septembra v skrinjico ob vhodu v glavno proizvodno zgradbo.